

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ФІЛОЛОГІЯ (УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА)»**

**другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізацією 035.01 українська мова та література
галузі знань 03 Гуманітарні науки
Кваліфікація: магістр філології**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Херсонського
державного університету

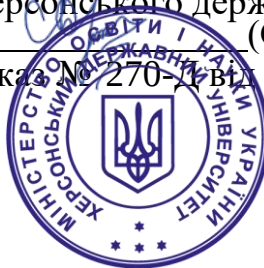
Голова вченої ради ХДУ

 Володимир ОЛЕКСЕНКО
(протокол №14 від «29» червня 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію
з «29» червня 2023 р.

В.о. ректора Херсонського державного університету
(Сергій ОМЕЛЬЧУК)

(наказ № 270-ДВ від «29» червня 2023 р.)

Івано-Франківськ, 2023 рік

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Філологія (українська мова та література)» з підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем розроблена на підставі затвердженого Міністерством освіти і науки України стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ від 20.06.2019 № 871) робочою групою ХДУ у складі:

1. **Олексенко Володимир Павлович** – доктор філологічних наук, професор кафедри української і слов'янської філології та журналістики.
2. **Мартос Світлана Андріївна** – кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української і слов'янської філології та журналістики.
3. **Гайдаєнко Ірина Василівна** – кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української і слов'янської філології та журналістики.
4. **Немченко Іван Васильович** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української і слов'янської філології та журналістики.

Студенти:

5. **Алмашова Марія Олександрівна** – здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 035 Філологія (Українська мова та література).

Стейкхолдери:

6. **Чорна Ірина Валеріївна** – головний спеціаліст відділу інформаційного забезпечення та роботи зі ЗМІ виконавчого апарату Херсонської обласної ради.
7. **Кований Андрій Олександрович** – т.в.о. начальника відділу комунікації Головного управління Національної поліції в Херсонській області.

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Херсонського державного університету.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Завальнюк Інна Яківна** – докторка філологічних наук, професорка, деканеса факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.
2. **Марецька Людмила Петрівна** – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри теорії й методики викладання навчальних дисциплін Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради.

1. Профіль освітньо-професійної програми
«Філологія (Українська мова та література)»
зі спеціальності 035 Філологія за спеціалізацією 035.01 українська мова та література.

1-Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Херсонський державний університет, факультет української й іноземної філології та журналістики, кафедра української і слов'янської філології та журналістики
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Освітня кваліфікація: Магістр філології за спеціалізацією 035.01 українська мова та література Професійна кваліфікація: Викладач закладу вищої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Філологія (українська мова та література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія спеціалізацією 035.01 українська мова та література галузі знань 03 Гуманітарні науки
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми № 1130 від 29.01.2021. Термін дії – 5 років.
Цикл/рівень	НРК України -7 рівень, EQ-EHEA - другий цикл, EQFLLL - 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	1 рік 4 місяці
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/IPhilologyJournalizm/Eduprograms/035mag.aspx
2- Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, у діяльності, пов'язаній із аналізом, творенням (зокрема перекладом) та оцінюванням письмових і усних текстів різних жанрів та стилів, організацією успішної комунікації різними мовами. Формування загальних та фахових компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, дослідницького та інноваційного характеру в галузі лінгвістичної та літературознавчої наук та методики вищої школи, здатності до педагогічної діяльності в закладах вищої освіти. ХДУ – єдиний заклад у Херсонській області, який готує магістрів філології, викладачів закладів вищої освіти.	
3- Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань,	03 Гуманітарні науки 035 Філологія

спеціальність, спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література Мультидисциплінарна (українська мова, література, методика їх викладання у закладах вищої освіти).
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма має академічну орієнтацію.
Основний фокус освітньої програми	Спеціальна освіта з української мови та літератури. Ключові слова: мовознавство, літературознавство, методика викладання української мови та літератури у закладах вищої освіти, переклад, комунікація.
Особливості програми	Акцент на високий рівень професійної підготовки, глибокі знання із мовознавства, літературознавства та методики вищої школи. Спеціальна освіта в галузі української філології. Об'єктом професійної діяльності є мова (в синхронному/ діяхронному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й фольклор; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі.
4- Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр філології може працювати в науковій, літературно-видавничій, освітній галузях; у друкованих та електронних засобах масової інформації; у фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо. Згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010, з урахуванням наказу від 15 лютого 2019 року № 259 «Про затвердження Зміни № 8 до національного класифікатора ДК 003:2010» фахівці, які здобули освіту за освітньою програмою Філолог (Українська мова і література), можуть обіймати такі первинні посади: 2444.2 Філолог 2444.1 Філолог-дослідник 2451 Професіонали в галузі літератури 2451.1 Літературознавці 231 Викладачі університетів та закладів вищої освіти
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти.
5- Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Ґрунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально- особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення практичної орієнтованості та творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної навчальної і дослідницької роботи з використанням елементів дистанційного навчання, виконання творчих і дослідницьких проектів, виробничих практик, підготовки і захисту кваліфікаційної роботи.
Оцінювання	Внутрішня система забезпечення якості освіти Університету здійснює безперервний моніторинг якості освітніх послуг,

	що представлені поточно-підсумковим контролем: письмові та усні екзамени, заліки, поточні контрольні роботи, звіти з практики, тести, атестація здобувачів вищої освіти (захист кваліфікаційної роботи). Оцінювання здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано), системи ECTS та 100-бальної системи.
6- Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу й лінгводидактики в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК-2 Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК-5 Здатність працювати в команді та автономно. ЗК-6 Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК-7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК-9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК-10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК-11 Здатність проведення досліджень на належному рівні. ЗК-12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК-1 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах. ФК-2 Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства. ФК-3 Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки. ФК-4 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. ФК-5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. ФК-6 Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

	ФК-7 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. ФК-8 Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
7- Програмні результати навчання	
	ПРН-1 Оцінювати власну навчальну та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. ПРН-2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами. ПРН-3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі. ПРН-4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування. ПРН-5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня. ПРН-6 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації. ПРН-7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці. ПРН-8 Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства. ПРН-9 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти українського мовознавства та літературознавства. ПРН-10 Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів української мови та літератури. ПРН-11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. ПРН-12 Дотримуватися правил академічної доброчесності. ПРН-13 Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються. ПРН-14 Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

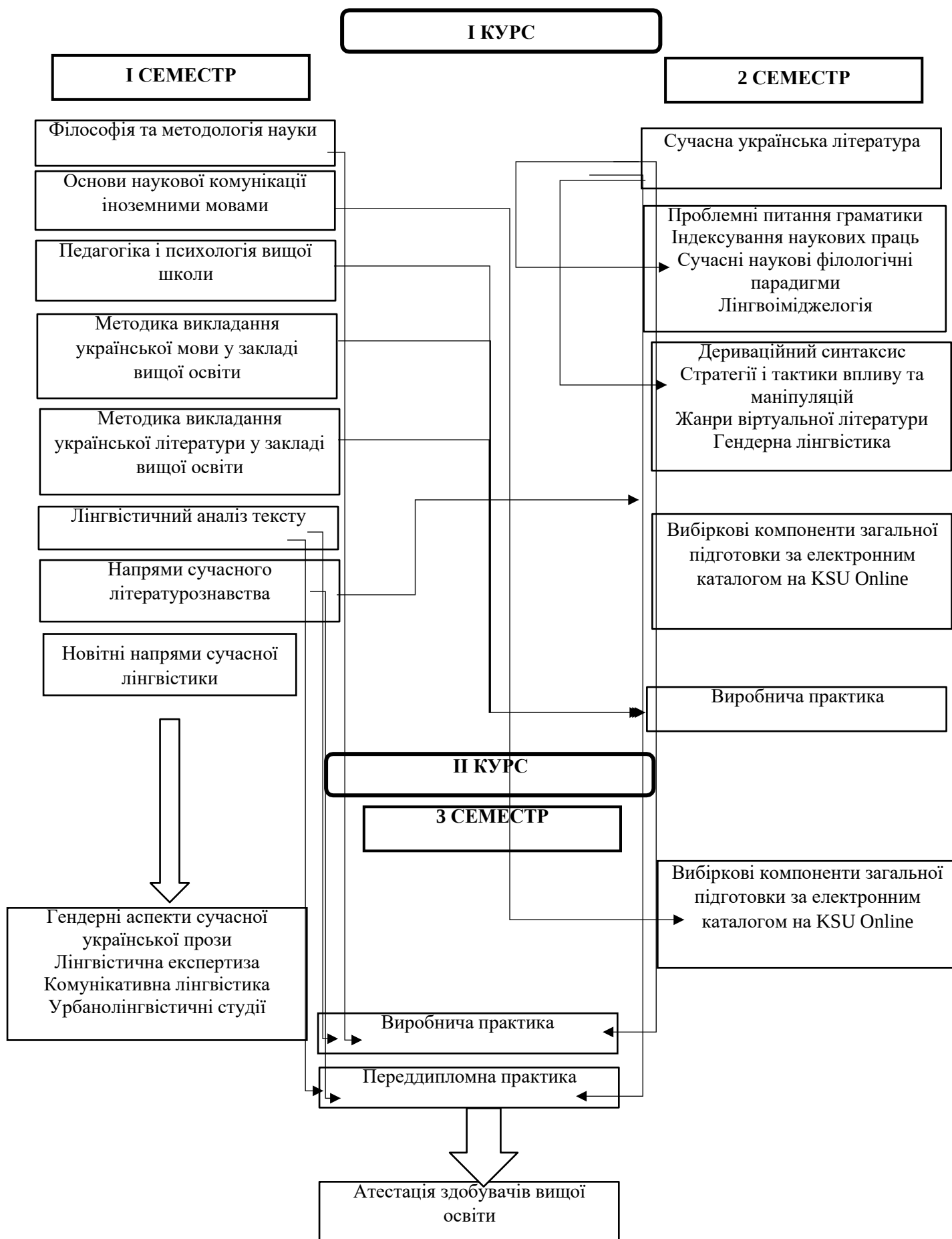
	ПРН-15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу. ПРН-16 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. ПРН-17 Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.
8- Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники університету з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти: доктори наук, професори, кандидати наук, доценти, котрі є штатним співробітниками Херсонського державного університету та запрошені фахівці. Гарант освітньої програми: Мартос С.А. - кандидатка філологічних наук, доцентка. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.
Матеріально-технічне забезпечення	Кабінети комп'ютерної техніки, спеціалізовані кабінети, що створюють умови для набуття студентами спеціальних компетентностей за спеціальністю 035 Філологія. Вимоги до спеціалізованих кабінетів визначаються окремим документом, що затверджуються рішенням НМР університету.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	- офіційний сайт ХДУ: http://www.kspu.edu/About.aspx?lang=uk; - точки бездротового доступу Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали; - Херсонський віртуальний університет http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Default.aspx7W; - система дистанційного навчання «KSU Online»; - електронна бібліотека http://elibrary.kspu.edu/; - хмарні сервіси Microsoft. - навчально-методичні комплекси дисциплін; - силабуси; - програми практик; - програма атестації
9- Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підготовка магістрів за кредитно-трансферною системою. Обсяг одного кредиту 30 годин. Угода від 18.12.2012 № 913/12, ДВНЗ «Запорізький національний університет». Термін дії: 2022. Угода від 26.04.2018, Сумський державний університет. Термін дії: 2023. Угода від 15.12.2012 № 01-13. Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. Термін дії: 2022.

	Угода від від 09.04.2013 № 03-18, Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського. Термін дії: 2023.
Міжнародна кредитна мобільність	Угода № 01-8 Університет ім. Адама Міцкевича м. Познань (Республіка Польща) Термін дії: 04.04.2006 - безстроковий термін
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензійного обсягу спеціальності, акредитації освітньої програми та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.

**3.Перелік компонент освітньо-професійної програми
та їх логічна послідовність
3.1. Перелік компонент ОП**

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Філософія та методологія науки	3	диф. залік
ОК 2.	Основи наукової комунікації іноземними мовами	3	диф. залік
ОК 3.	Педагогіка і психологія вищої школи	3	диф. залік
ОК 4.	Методика викладання української мови у закладі вищої освіти	3	диф. залік
ОК 5.	Методика викладання української літератури у закладі вищої освіти	3	диф. залік
ОК 6.	Лінгвістичний аналіз тексту	3	диф. залік
ОК 7.	Напрями сучасного літературознавства	3,5	екзамен
ОК 8.	Сучасна українська література	3	екзамен
ОК 9.	Новітні напрями сучасної лінгвістики	3	екзамен
ОК 10.	Виробнича практика	18	диф.залік
ОК 11.	Переддипломна практика	6	диф.залік
ОК12.	Атестація здобувачів вищої освіти	7,5	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		59	
Вибіркові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
ВК 1.	Дисципліна вільного вибору студента 1	3	диф. залік
ВК 2.	Дисципліна вільного вибору студента 2	3	диф. залік
ВК 3.	Дисципліна вільного вибору студента 3	3	диф. залік
ВК 4.	Дисципліна вільного вибору студента 4	4	диф. залік
ВК 5.	Дисципліна вільного вибору студента 5	4	диф. залік
ВК 6.	Дисципліна вільного вибору студента 6	5	диф. залік
Цикл професійної підготовки			
ВК 7.	Дисципліна вільного вибору студента 7	3	диф. залік
ВК 8.	Дисципліна вільного вибору студента 7	3	диф. залік
ВК 9.	Дисципліна вільного вибору студента 7	3	диф. залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		31	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

3.2. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОПП

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Філологія (українська мова та література)» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи з дотримання норм академічної доброчесності.

Завершується атестація врученням документа встановленого зразка про присудження ступеня магістра із присвоєнням освітньої кваліфікації: магістр філології за спеціалізацією 035.01 українська мова та література, професійної кваліфікації: викладач закладу вищої освіти. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK 9	OK10	OK 11	OK 12
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 2	+	+	+			+			+	+		+
ЗК 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 4	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
ЗК 5		+	+	+	+					+		+
ЗК 6		+								+	+	+
ЗК 7	+	+	+			+	+	+	+		+	+
ЗК 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 9		+	+	+	+					+		+
ЗК10		+	+							+		+
ЗК11				+	+	+	+	+	+		+	+
ЗК12	+			+	+	+	+		+	+	+	+
ФК 1						+	+	+	+	+	+	+
ФК 2					+	+	+	+			+	+
ФК 3				+	+	+	+	+		+	+	+
ФК 4						+	+		+		+	+
ФК 5			+	+	+	+	+			+	+	+
ФК 6		+		+	+				+	+	+	+
ФК7				+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК8		+				+			+	+	+	+

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

[illegible]

Додаток А

Вибіркові компоненти освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни)	Семестр	Кіль- кість кре- дитів	Форма підсумко- вого контролю
Цикл загальної підготовки				
БК 1.	За електронним каталогом на KSU Online	3	3	диф. залік
БК 2.	За електронним каталогом на KSU Online	3	3	диф. залік
БК 3.	За електронним каталогом на KSU Online	3	3	диф. залік
БК 4.	За електронним каталогом на KSU Online	2	4	диф. залік
БК 5.	За електронним каталогом на KSU Online	2	4	диф. залік
БК 6.	За електронним каталогом на KSU Online	2	5	диф. залік
Цикл професійної підготовки				
БК 7.	БК 7.1. Проблемні питання граматики БК 7.2. Сучасні наукові філологічні парадигми БК 7.3. Комунікативна лінгвістика	2	3	диф. залік
БК 8.	БК 8.1. Методологія і методи лінгвістичних досліджень БК 8.2. Індексвання наукових праць БК 8.3. Сучасна українська фантастична проза БК 8.4. Гендерна лінгвістика	2	3	диф. залік
БК 9.	БК 9.1. Жанри віртуальної літератури БК 9.2. Інтермедіальні студії БК 9.3. Урбанолінгвістичні студії	3	3	диф. залік

Гарант освітньої програми

Світлана МАРТОС